

KATONAI RÁDIÓK MAGYARORSZÁGON

Rádióberendezések a korábbi magyar haderőkben (szerkesztés alatt)

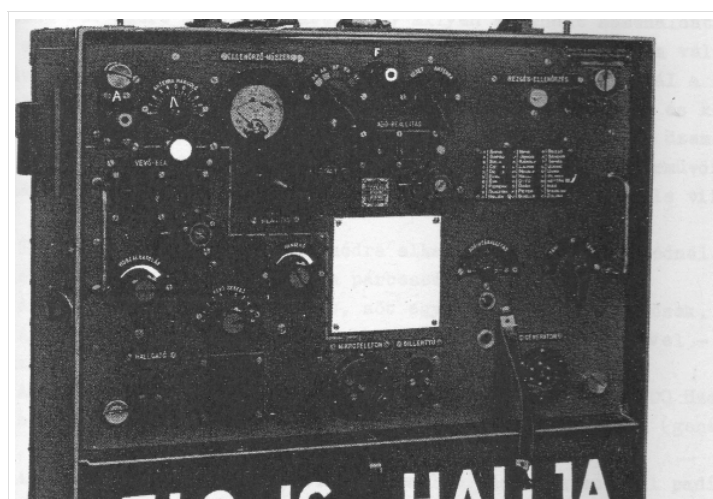
A Magyar királyi Honvédség (1922-1945) rádióeszközei: II. (R/6, R/7, R/7-a, R/7-E, R/7-L, R/8, R/8-a, R/9, R/10)

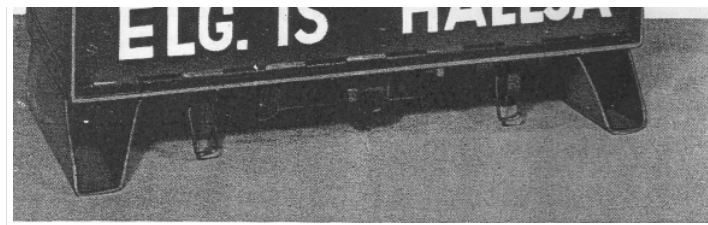

Tábori távirászás ügyességi jelvény 1932

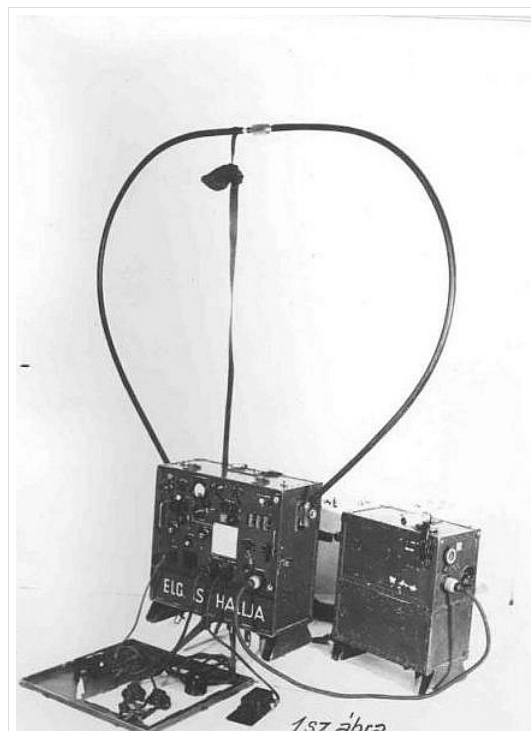
<http://elan.rulez.org/~kajon/misc/%FCgyess%E9gi%20jelv%E9nyek%201932.pdf>

R/6 HORDORHATÓ RÁDIÓ ADÓ-VEVŐ KÉSZÜLÉK

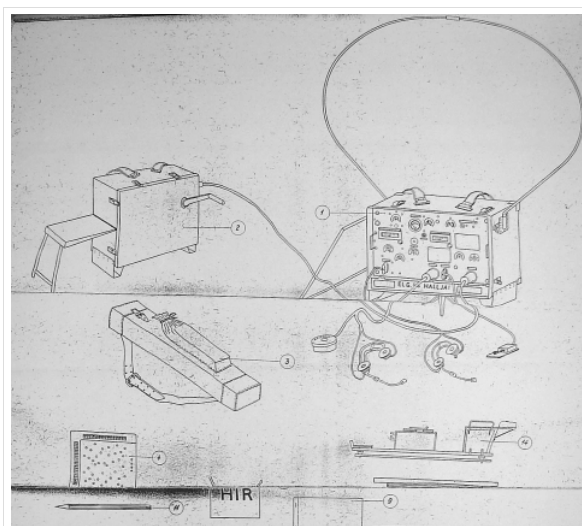
R/6 adó-vevő

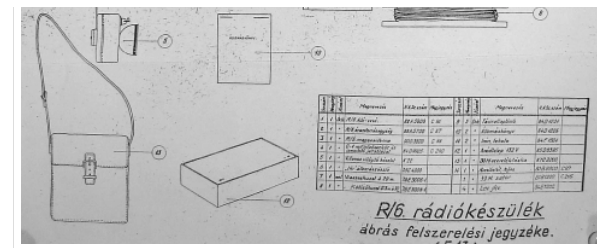

R/6 adó-vevő telepítve

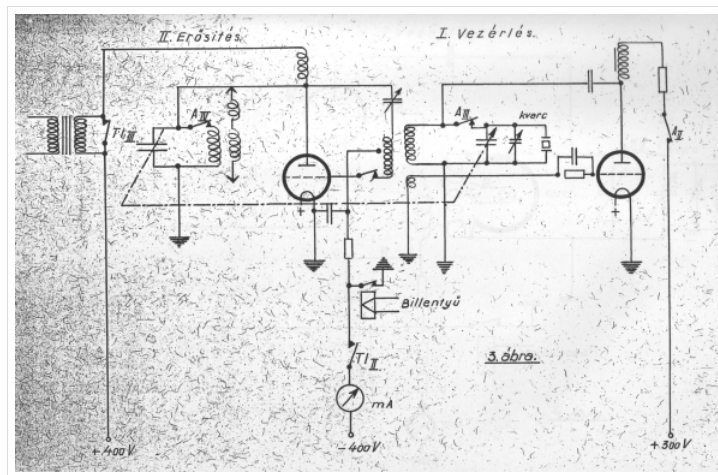
Gyártó: Standard Villamossági Rt. 1936- tól . (Balás B. Dénes kutatása alapján)

Távíró és távbeszélő üzemmódra alkalmas. Távíró üzemmódnál közbelépéses üzem, távbeszélő üzemmódban párbeszéd is lehetséges. Adója és vevője egybeépített, egyes alkatrészei közösek. Áramforrása a vevő anódtelépének kivételével az áramforrás-szekrényben vannak elhelyezve. Az akkumulátor 30 üzemórára, a szárazelem 300 üzemórára elegendő. Telepítési idő: keretantennával 5', magasantennával 11'. A telepítéshez 3, a kiszolgáláshoz 2 személy szükséges. A készülék keret-vagy magasantennával működtethető. Az R 6 készüléknél a hullám folyószám meghatározza, hogy milyen antennát használhatunk. Frekvencia tartománya keretantennával: 247-300 fsz., magasantennával: 148-192 fsz. A hatótávolság változtatása csak az antenna típus változtatásával lehetséges. Az adó 3 csöves, a két első cső O15/400, a harmadik P 430 jelzésű. A vevő 3 csöves, nagyfrekvenciás erősítő, audion fokozat, hangfrekvenciás erősítő. Csövei egyformák HP 212 típusúak. Hatótávolsága: távíró üzemmódban max. 35 km, távbeszélő üzemmódban max 25 km. Súlya: adó-vevő 27.5 kgr , tartozékokkal 244.05 kgr.

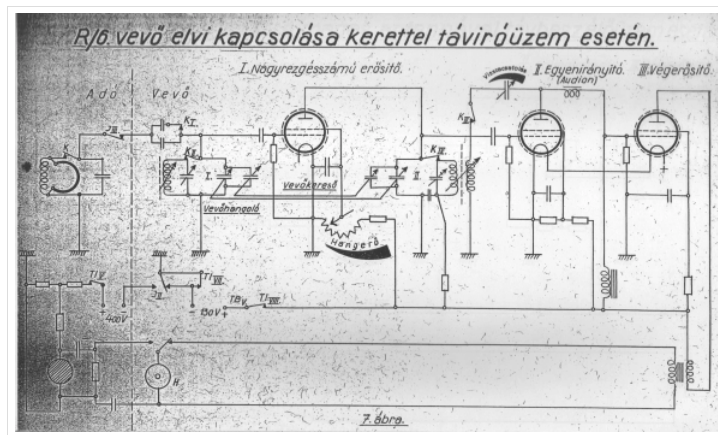

R/6 rádiókészülék ábrás felszerelési jegyzéke

R/6 adó kapcsolása magas antennával táviró üzemmód esetén.

R/6 vevő kapcsolása keret antennával táviró üzemmód esetén.

R/7 HORDOZHATÓ RÁDIÓ ADÓ ÉS VEVŐKÉSZÜLÉK

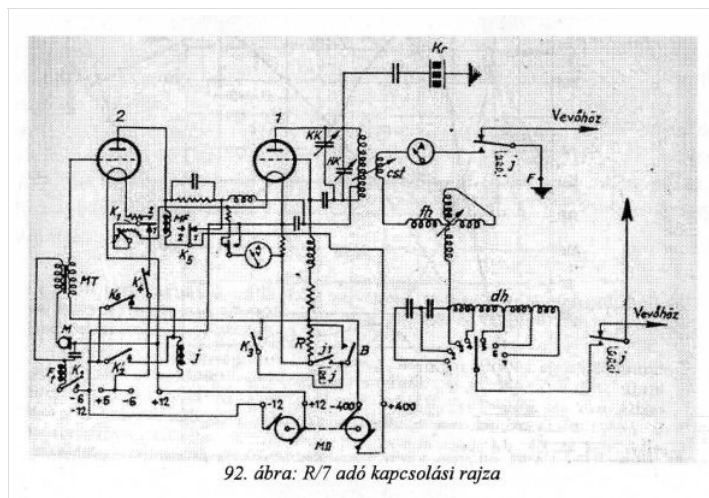

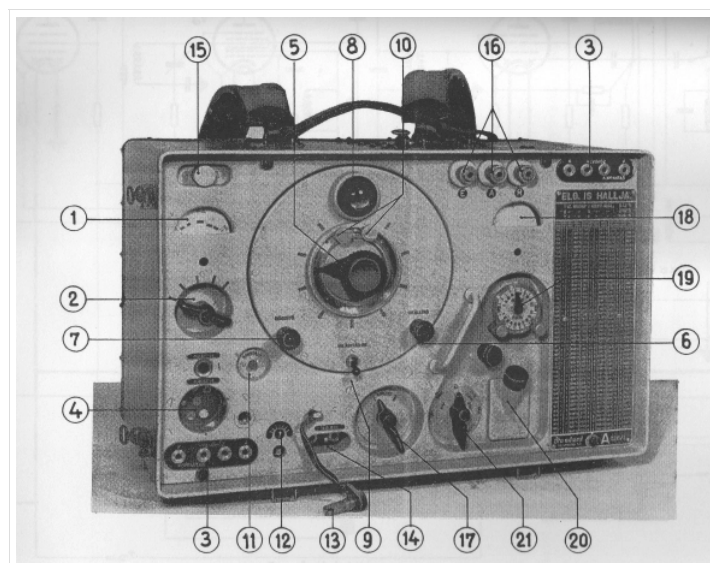
Forrás: Postamúzeum Fotótára <http://www.postamuzeum.hu/hu/targyak/kategoria/65/zelenka-laszlo-radiolaboratoriumanak-termekei>

Gyártó: Standard Villamossági Rt. Rendszerbe állítása 1932-ben történt.

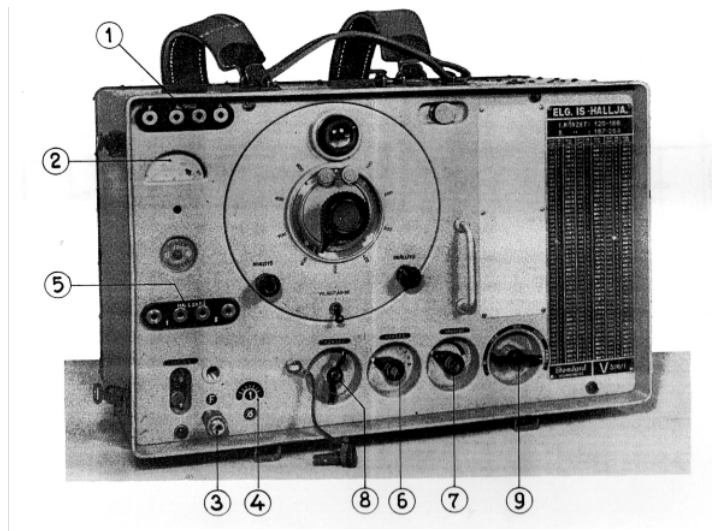
A "KLERÁ kisztrádió" korszerűsítésére fejlesztette a Haditechnikai intézet 1926-évi megrendelésére az Egyesült Izzó rádiólaboratóriuma. Sorozatgyártását a Standard Villamossági Rt. 1930-ban kezdte. Frekvencia tartománya: 840-2270 kHz. (120-263 fsz.) Üzem módja: táviró és amplitúdó modulált távbeszélő. Az adó és a vevő külön dobozban van elhelyezve. Táplálása: Adó rész: 2X6V-os 105A/ó-ás lúgos akkumulátor vagy lábhajtású áramfejlesztő és forgó áramátalakító. Vevő rész: 6V-os 45A/ó-ás lúgos akkumulátor. Az adó antenna teljesítménye: kb. 7Watt. Hatótávolsága: táviró üzemmódban 9 méteres "T" antennával 250 km, távbeszélő üzemmódban tető antennával: 60 km. A vevő 5 csöves szuperheterodin rendszerű. Csövezése: 1db LD 410 keverő cső trióda, 1 db. G 405 rezgékeltő trióda, 3 db. G 407 erősítő trióda. Szállítása: gépkocsin vagy gyalogosan 6 fő vagy 4 ló. Antenna: gk. tetőantenna, 1930M. 9m-es "T" antenna. Telepítési ideje "T" antennával: 6 fővel 20 perc.

R/7-a HORDOZHATÓ ÉS BEÉPÍTHETŐ RÁDIÓ ADÓ ÉS VEVŐKÉSZÜLÉK

R/7-a adó

R/7-a vevő

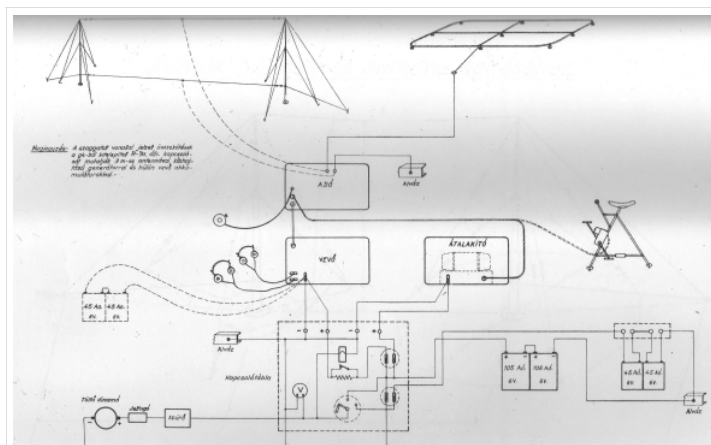

R/7-a vevő

A kép forrása: <http://telegongyar.hu/gyartmanyok/hadiipar/>

Gyártó: Standard Villamossági Rt. Rendszeresítve: 1939

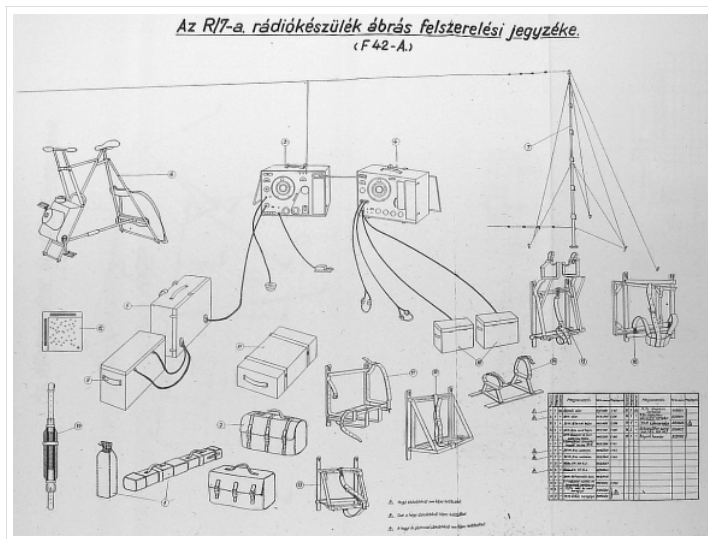
A 39M. R/7-a rádiókészülék típus gépjárműbe beépítve, vagy jármű nélkül alkalmazható. Járműbe építve rendszerint tető antennával, jármű nélkül T antennával használták. Áramellátása járműbe építve akkumulátorról, jármű nélkül üzemnél az adó lábhajtásos áramfejlesztő generátorról a vevő akkumulátorról üzemel rezgő áramátalakítóval. Beépítve 10 vagy 20W, lábhajtásos generátor esetén 10W az adó teljesítménye. Lehetséges közbelépéses üzem táviró üzemmódban, valamint párbeszéd távbeszélő üzemmódban. Adója és vevője függetleníthető egymástól, ilyenkor duplex üzemmód is lehetséges. Zajsűrés céljából gégemikrofon is alkalmazható hozzá. Az adóban 4db azonos OS 12/500 típusú elektroncső van. A vevő ötcsöves szuperheterodin rendszerű. A csövek a második cső kivételével nagyfrekvenciás pentódák beépített diódával. Telepítése magasantennával 20', lebontása 15'-ig tart. Telepítéshez 6 fő üzemeltetéshez 2 fő szükséges. Hullámterjedelme: 120-263 fsz. 840-2270 kHz. Hatótávolsága: táviró üzemmódban max. 250 km., távbeszélő üzemmódban max. 130 km. Súly adatok: adó 23,5 kg, vevő: 18,6 kg.

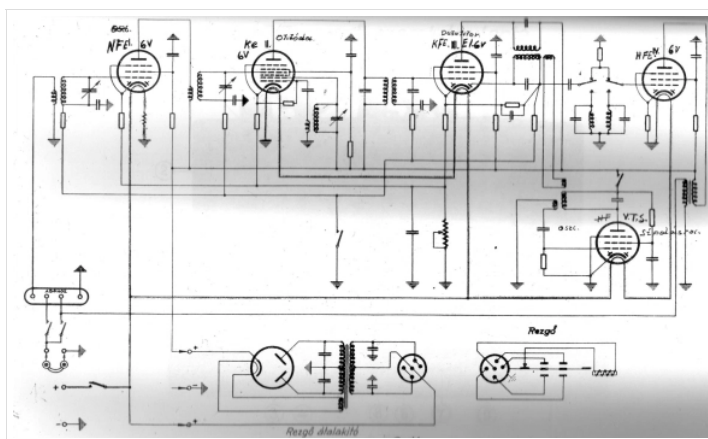

6. ábra

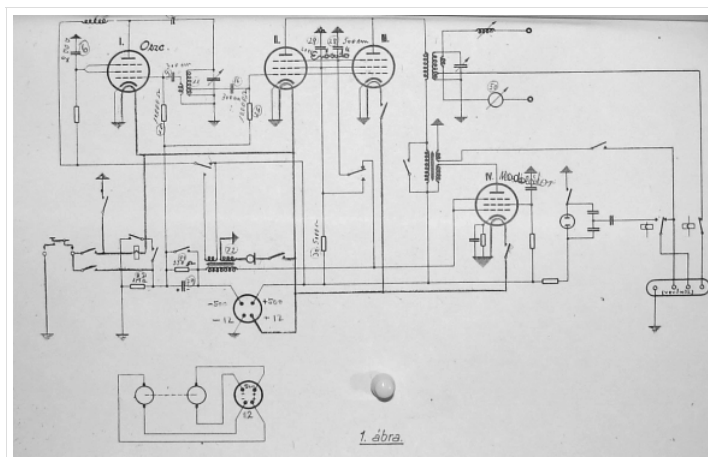
39M. R/7-a egységeinek összekapcsolása

39M. R/7-a rádióállomás ábrás felszerelési jegyzéke

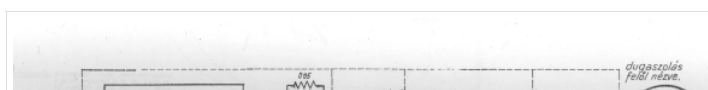

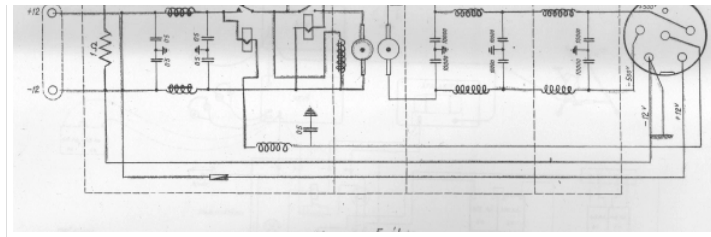
39M. R/7-a vevő elvi kapcsolási rajz.

1. ábra

39M. R/7-a adó elvi kapcsolási rajza

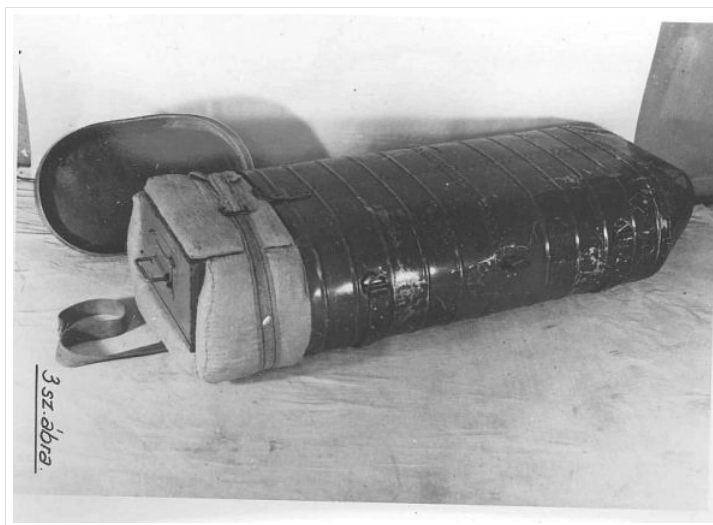

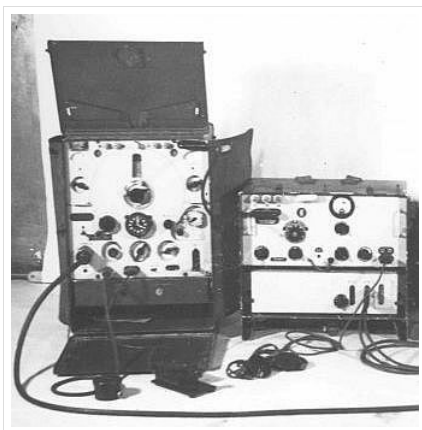
R/7-a áramátalakító.

**40M. R/7-E EJTŐERNYŐVEL LEDOBHATÓ RÁDIÓ
ADÓ ÉS VEVŐKÉSZÜLÉK**

40M R/7-E

R/7-L adó és vevő

A kép forrása: <http://telefongyar.hu/gyartmanyok/hadiipar>

Gyártó: Standard Villamossági Rt. Rendszeresítve: 1942-től.

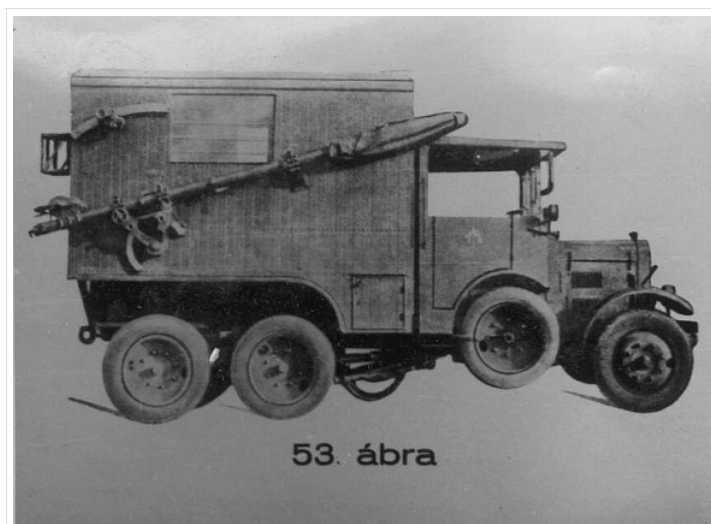
A légiőr részére készült külön adó és vevő berendezés. Frekvencia terjedelme: 3750-8600 kHz. Üzem módjai: távíró és távbeszélő üm. Moduláció: amplitúdó mod. Táplálása: adó részére lábajtású generátorral, vevő részére 6V-os akkumulátor, 125V-os száraztelep. Antenna teljesítmény: 20W és 5 W. Hatótávolság: 60-80 km. Antenna: 10m-es bot antenna az adó részére, keretantenna a vevő részére.. Szállítás: gépkocsin. Kiszolgáló létszám: 4 fő. Telepítési idő: 15 perc. Tömege: 70 kg.

Forrás: Balás B. Dénes-Dr. Rajnai Zoltán: Magyar katonai rádióállomások és rádiókészülékek 1914-1945

Nemzeti Közzolgálati Egyetem Híradó tanszék

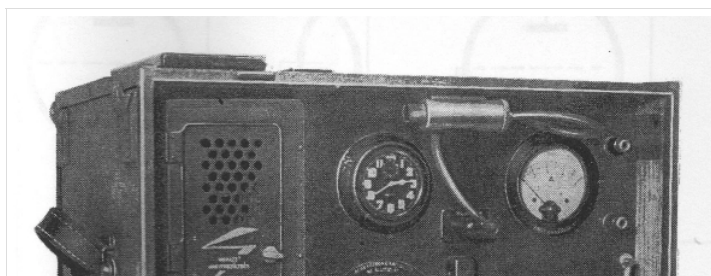
Budapest, 2015

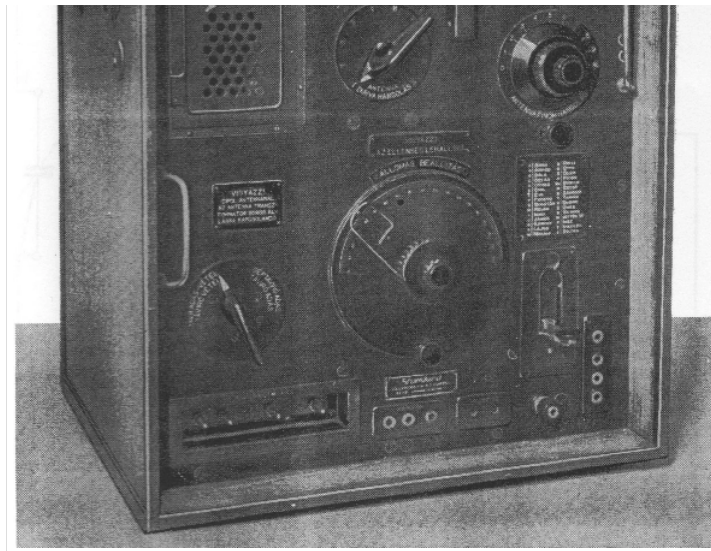
R/8 TÍPUSGÉPKOCSIBA ÉPÍTETT RÁDIÓ ADÓ ÉS VEVŐ KÉSZÜLÉK

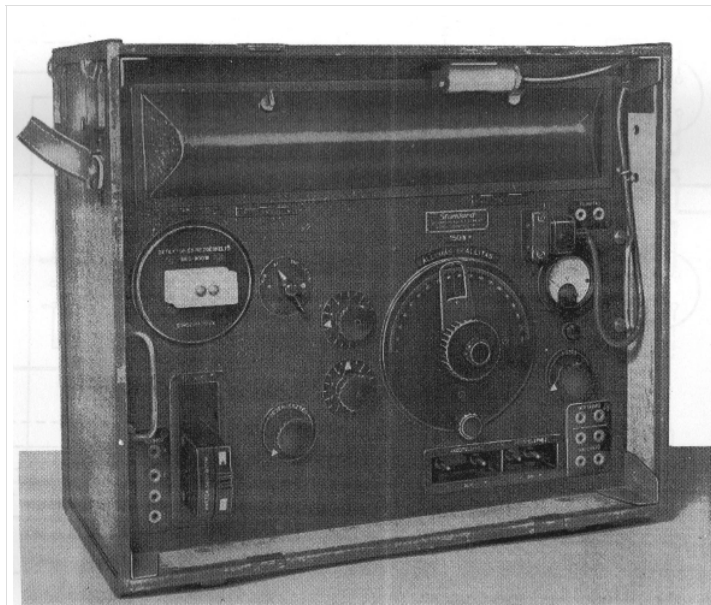
53. ábra

R/8 rádióállomás

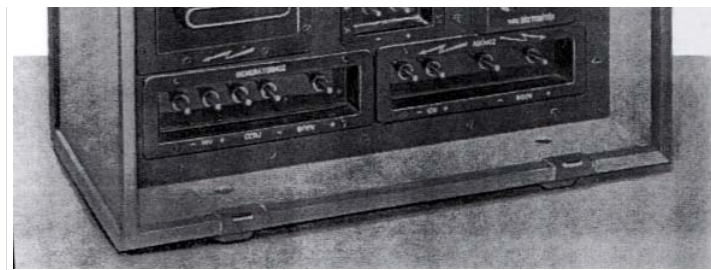

32M. R/8 adó.

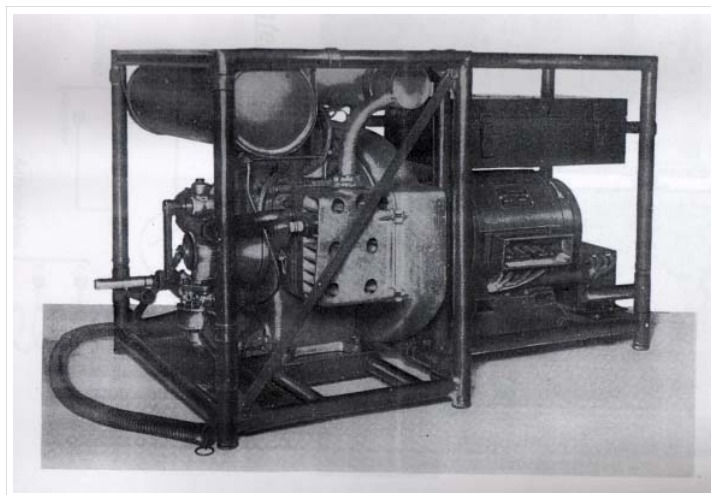

32M. R/8 vevő.

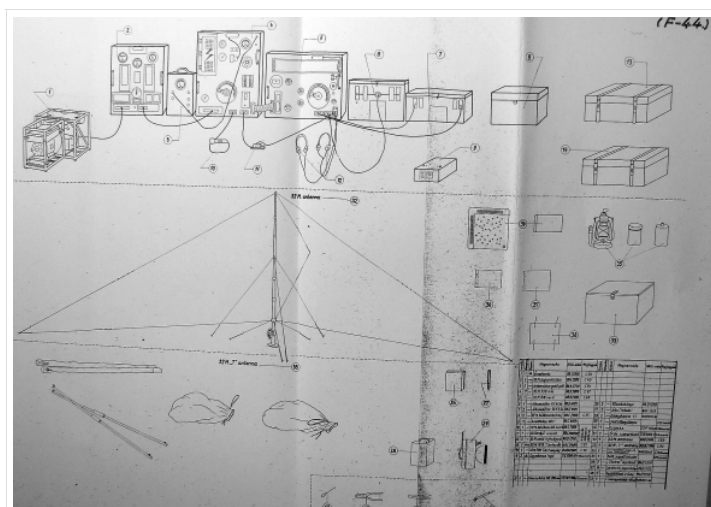
32M. R/8 kapcsolótábla.

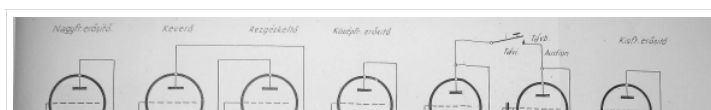
30M. benzínmotoros áramfejlesztő.

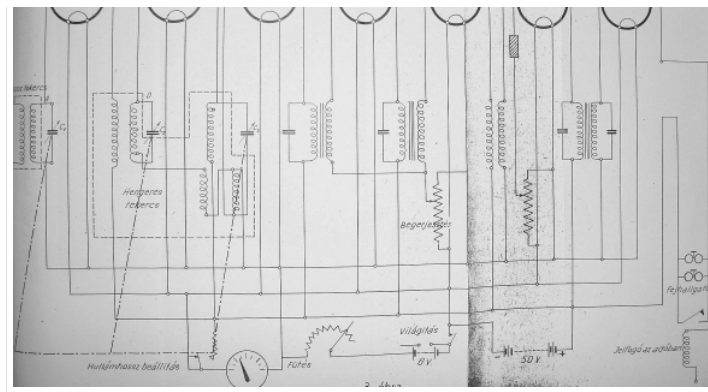
Gyártó: Standard Villamossági Rt. 1932-ben rendszeresítették

Az R/ 8 rádióberendezést rendszerint szabvány gépjárműbe beépítve alkalmazzák hadtest- hadsereg közötti rádióhíradás biztosítására. Menet közben tetőantennával menetkész. Adáshoz a járműnek meg kell állnia. Táviró és távbeszélő üzemmódra alkalmas. Távirásnál közbelépés, távbeszélésnél párbeszéd lehetséges, de távirásnál csak akkor, ha a vevőnek külön antennát használunk. Az adó frekvenciatartománya 200-1500kHz., a vevőé 100-3000 kHz-ig terjedt. Antennái: 17,5 m-es ernyő antenna, 9m-es "T" antenna és csak vételre tetőantenna. Az adó három csöves. A rezgéskeltő 040/1000, az erősítő és a modulátor 075/1000 típusúak. A vevő hétszöves szuperheterodin rendszerű. Csövezése: G 407, LD 410, G 405, G 407, G 407, G 407. Az adó áramforrása egy benzinmotor által meghajtott dinamó, a vevőé pedig egy 6V-os 45A/ó -ás és egy 50V 2A/ó-ás akkumulátor, vagy 60V-os száraztelep. Telepítéséhez 6, kiszolgálásához 2 fő szükséges. Telepítési ideje 17.5 m-es antennával 20', 9m-es antennával 16', dipol antennával pedig 5'. A lebontás ideje ugyanennyi. Hullámterjedelme:11-186 fsz. Hatótávolsága:táviró üzemben max. 500 km., távbeszélő üzemben max. 250 km. Súlyadatok: adó 31 kg., vevő 19,4 kg.

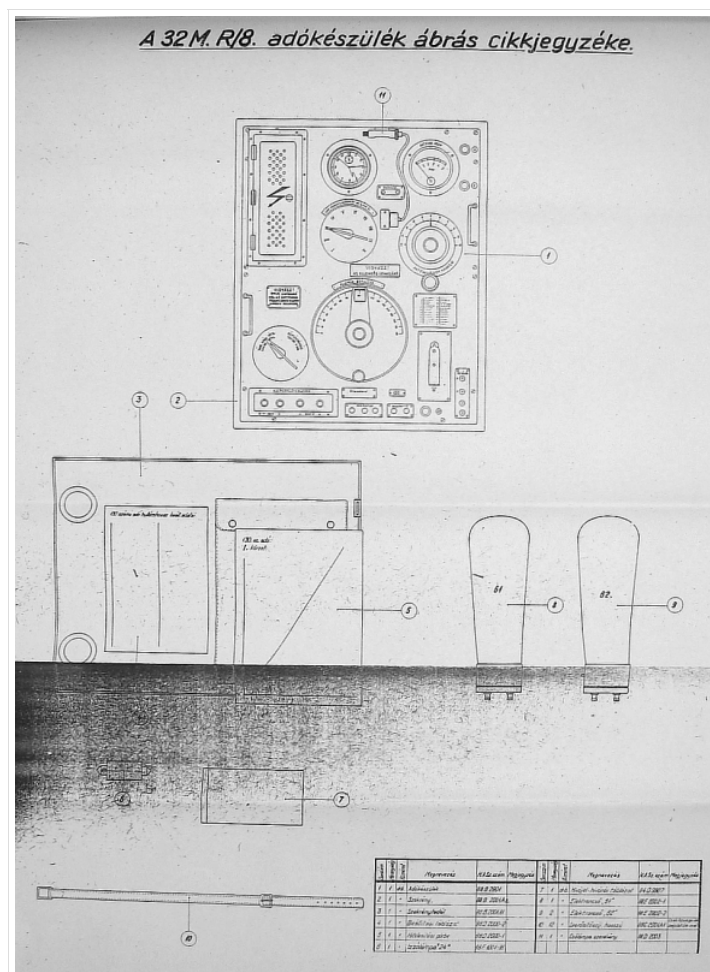

32M. R/8 rádió ábrás felszerelési jegyzéke

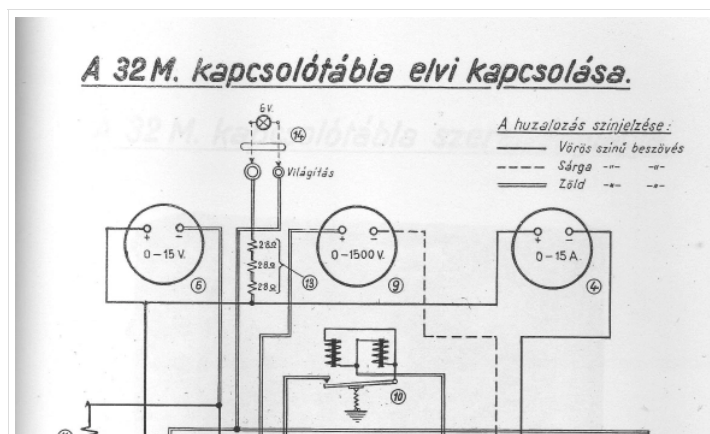

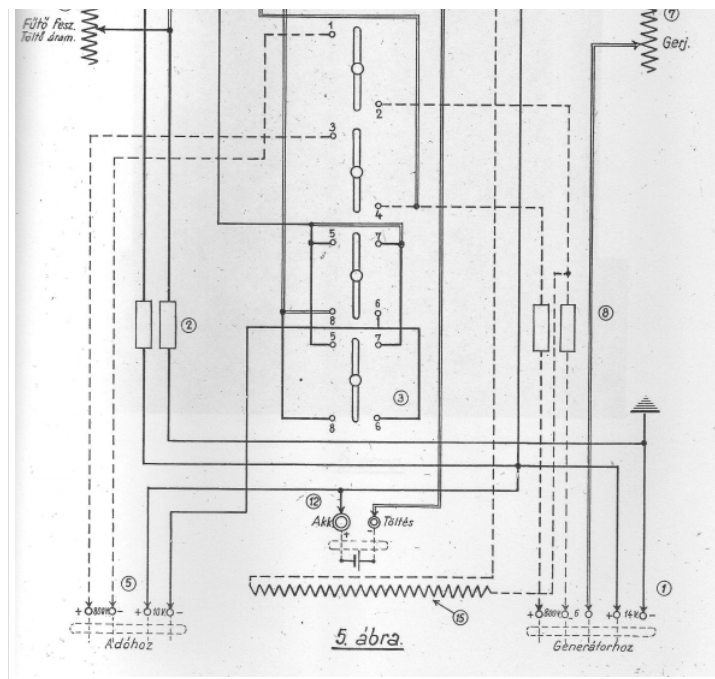

32M.R/ 8 vevő elvi kapcsolási rajza

32M. R/8 adó ábrás cikkjegyzéke

32M R/8 kapcsolótábla elvi kapcsolási rajza.

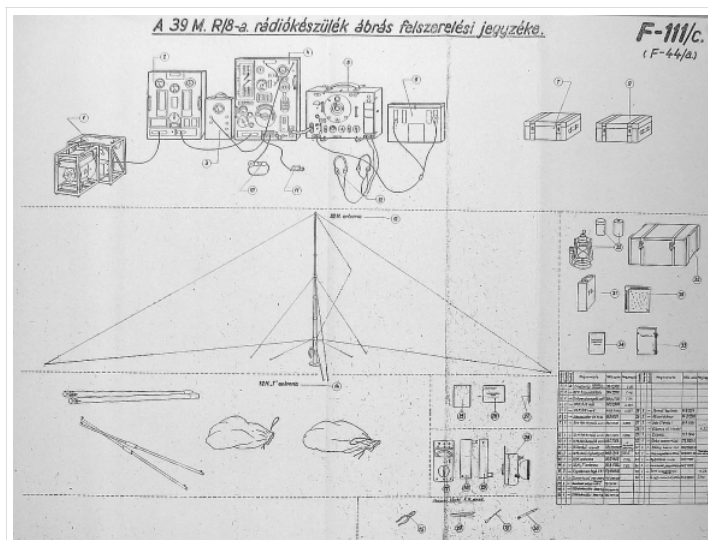
39M. R/8-a TÍPUSGÉPKOCSIBA ÉPÍTETT RÁDIÓ ADÓ ÉS VEVŐ KÉSZÜLÉK

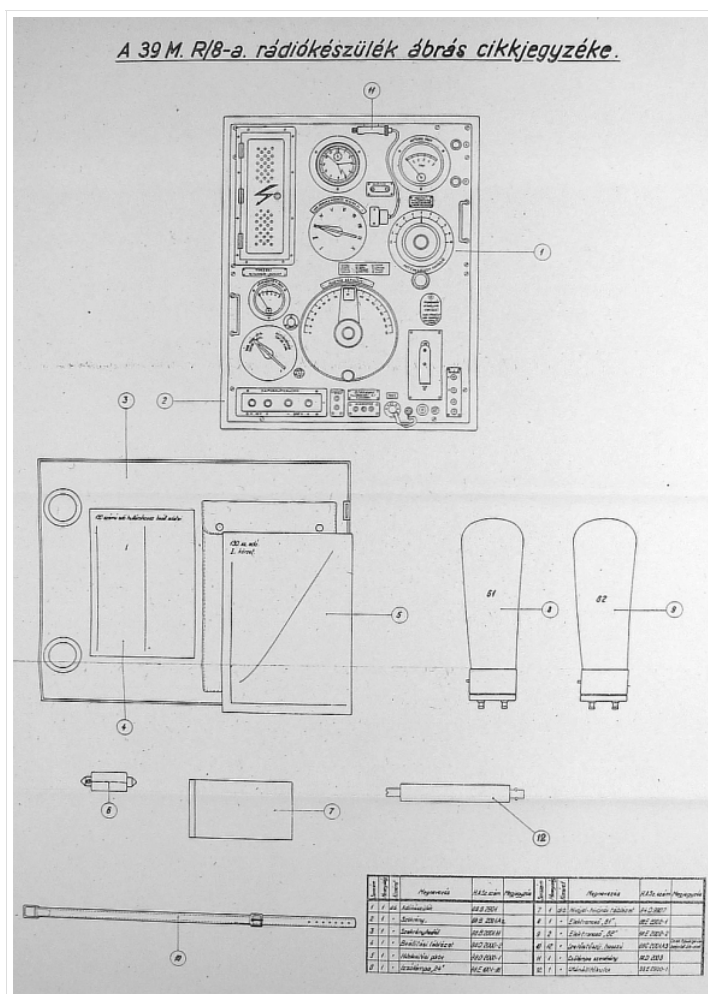
39M. R/8-a adó.

Gyártó: Standard Villamossági Rt. Rendszeresítve: 1939

Szállítása: Rába Afi gépkocsiba építve. Hadsereg-hadtest közötti híradás biztosítására alkalmazták. Külön adó és külön vevő készülékből állt. Frekvencia terjedelme: Adó: 200-1500 kHz, vevő: 100-3000 kHz. Antenna teljesítménye: 50W. Üzem módjai: Táviró és távbeszélő. Modulációs mód: amplitúdó. Táplálása: +0M áramfejlesztőről vagy hálózatról történt. Antennái: 17,5m-es ernyő antenna, 9 m-es ernyő antenna, 9m-es T antenna, gépkocsi tetőantenna (csak vételre). Tömege: 500 kg. kiszolgáló létszám: telepítésnél: 6 fő, üzemeltetésnél: 2 fő.

39M. R/8-a rádió készülék ábrás felszerelési jegyzéke

39M. R/8-a rádiókészülék ábrás cikkjegyzéke

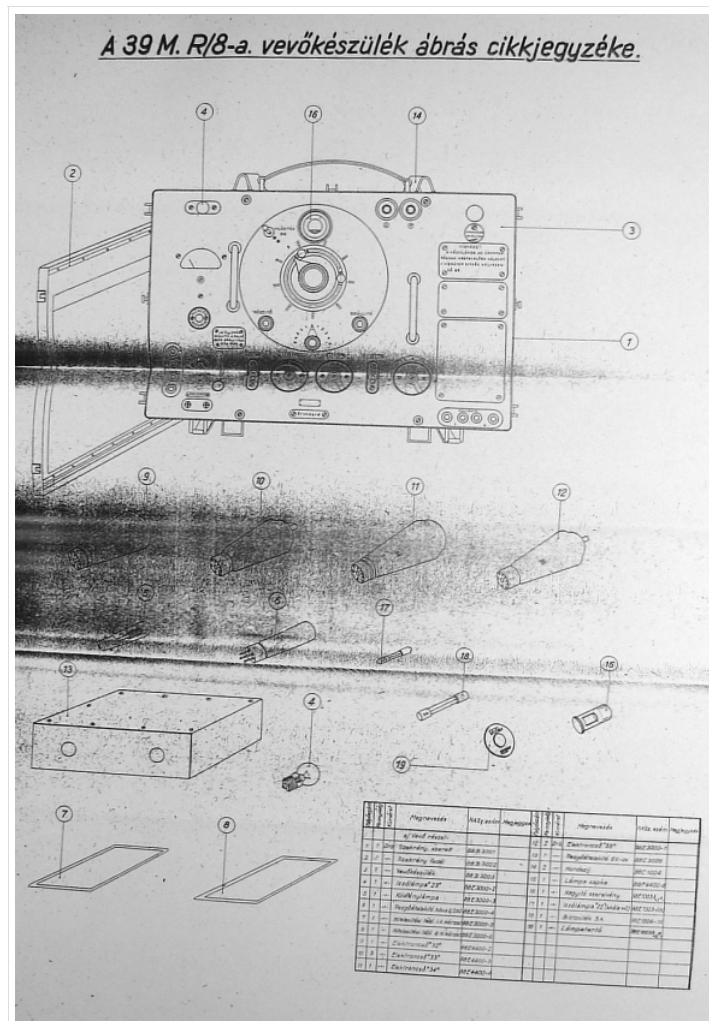
A vevő képe később kerül feltöltésre.

39M. R/8-a VEVŐ R/8-a, R/9, R/-15-a TÍPUSGÉPKOCSIBA ÉPÍTETT RÁDIÓ VEVŐ

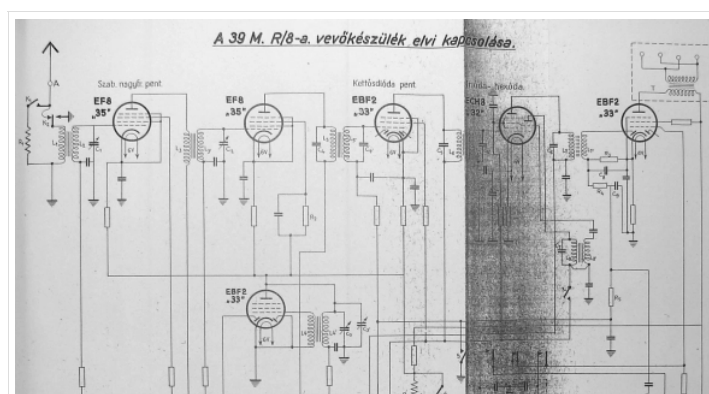
Gyártó: Standard Villamossági Rt. Rendszeresítve: 1939

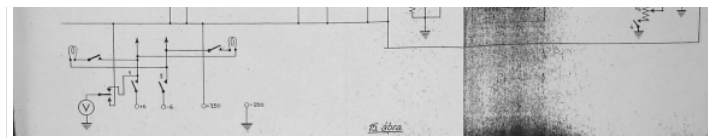
Frekvencia terjedelme: 100-3000 kHz. Üzem módjai: távbeszélő, távíró és hangzó távíró. Érzékenysége: 4 mikrovolt. Táplálása: 6V 45A/6 akkumulátorról.
Antennái: gépkocsi antenna, állomás antenna. Szállítása: rádióállomás gépkocsijába építve, vagy háton 1 fő. Telepítési ideje: 1-5 perc. Tömege. vevő 30 kg, akkumulátor: 14kg, antenna: 6,5 kg. Az R/8-a rádióállomáshoz tervezték, de a későbbiekben az R/9 és az R/15-a rádióállomásokhoz is ezt a vevőt alkalmazták.

Forrás: Balás B. Dénes-Dr. Rajnai Zoltán: Magyar katonai rádióállomások és rádiókészülékek 1914-1945
Nemzeti Közszolgálati Egyetem Híradó tanszék Budapest, 2015

39M.R/8-a vevőkészülék ábrás cikkjegyzéke

39M. R/8-a vevő elvi kapcsolási rajza

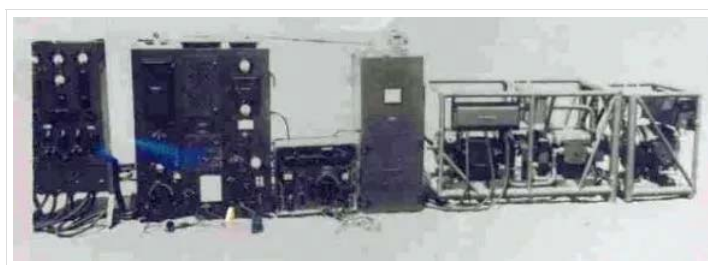
38M. R/9 TÍPUSGÉPKOCSIBA ÉPÍTETT RÁDIÓ ADÓ ÉS VEVŐKÉSZÜLÉK

Gyártó: Standard Villamossági Rt. Rendszeresítve. 1938

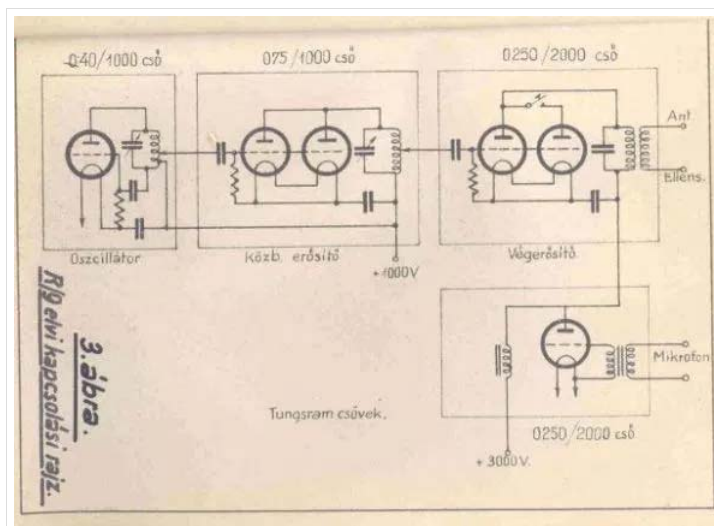
Az R/9-es berendezést elsősorban a fővezérség és a kiküldönített hadseregek között alkalmazták, de a repülődandárok rádióirány-mérésével is együtt tudott működni. Szervezetszerűen a főparancsnoksághoz volt beosztva. A három fokozatú vezérelt, úgynevezett villanó kvarccal hitelesíthető adó antennaköri teljesítménye táviró üzemnél: 500W, távbeszélőben: 250W volt. A Heising rendszerrel modulált adó hullámterjedelme 150kHz.-600kHz.-ig, a hét csöves szuper vevőé 75kHz-3000kHz. A rádióállomás hatótávolsága síkon jó terjedési viszonyok között 500 km. A készülékeket gépkocsin szállították, míg az áramforrást egy kétkerekű utánfutóba szerelték. Táplálása vagy a generátorról, és/vagy az egy/három fázisú hálózatról történt. A teljes áramfelvétel elérte a 2,5 kilowattot. Hazai gyár, a Standard állította elő, de pótlása már más rádióállomással történt. Összesen négy darabot rendszeresítettek, ára az 1943-as HTI könyv szerint 1938-ban hatvanezer-nyolcszáznegyven pengőt tett ki. A nyolc fős személyzet háromnegyed óra alatt tudta telepíteni. Az adó egy 17,5 méteres T-antennára dolgozott, amelynek feszesen kifeszített ellensúlyát a gondosan földbe vert cövekek tartották egy méter magasan.

38M. R/9 rádióállomás

38M. R/9

38M. R/9 elvi kapcsolási rajza

Áramfelvétel 2.5 K.W
 Munka készítmény: Standard gyár, pótlása más típusú készülékekkel történik.
 Ára: 60.040.- P. 1938-ban.
 Kiszolgáló személyzet: 6 fő.
 Telenítési idő: 45 perc.
 Műszaki felépítés:
 Egységek száma: 1 db. adó, 1 db. vevő, 1 db. kapcsoló tábla, 1 db. ant. hang. tekercs, 1 db. hullámmérő, 1 db. áramforrás gépcsoport, 1 db. 17.5 m. antenna szerk., 1 db. 5.25 m. vevő antenna, 1 db. vevő dipol ant. /1. ábra/
 Méretek:
 adó 950 x 756 x 430 mm
 vevő 520 x 430 x 250 mm
 kapcsolótábla 836 x 446 x 170 mm
 ant. hang. tek. 906 x 412 x 360 mm
 hullámmérő 325 x 245 x 215 mm
 áramforrás gépcsoport 1694 x 678 x 660 mm
 Súlya: kb. 747 kg.
 Üzem mód: távi. és távb.
 Elvi működése: /1 sz. kapcsolási rajza/
 Az adó herson fokozatú vezérelt adó villamos kvarc kristály általa hitelesítve

Forrás: <https://www.ha5kdr.hu/2018/04/szepen-sorban-ime-az-r-9>

40M. R/9 TÍPUSGÉPKOCSIBA ÉPÍTETT RÁDIÓ ADÓ ÉS VEVŐKÉSZÜLÉK

Gyártó: 1940-től aTelefunken GmbH. Németország

Rába Krupp L36H gépkocsiba építve. Külön adó és külön vevő készülék. Vevőkészüléke: an Standard Rt. által gyártott: 39M R/8-a vevő. A rádió állomáshoz tartozott még egy Siemens-hell rendszerű géptávíró készülék is. Adó frekvencia terjedelme: 150kHz.-600 kHz. Vevő frekvencia terjedelme: 100kHz.-3000kHz.-ig. Üzem módjai: távíró és távbeszélő. Moduláció: amplitúdó moduláció. Antenna teljesítménye: 500W távíró üzemmódban. Táplálása: 3x380 V áramfejlesztőről, vagy hálózatról 2,5kW. Antennái: 17,5m-es T antenna és 9m-es T antenna. Tömege: 900 kg.

Forrás: Balás B. Dénes-Dr. Rajnai Zoltán: Magyar katonai rádióállomások és rádiókészülékek 1914-1945
 Nemzeti Közszolgálati Egyetem Híradó tanszék
 Budapest, 2015

R/10 TÍPUSGÉPKOCSIBA ÉPÍTETT RÁDIÓ ADÓ ÉS VEVŐKÉSZÜLÉK

R/10 rádió állomás

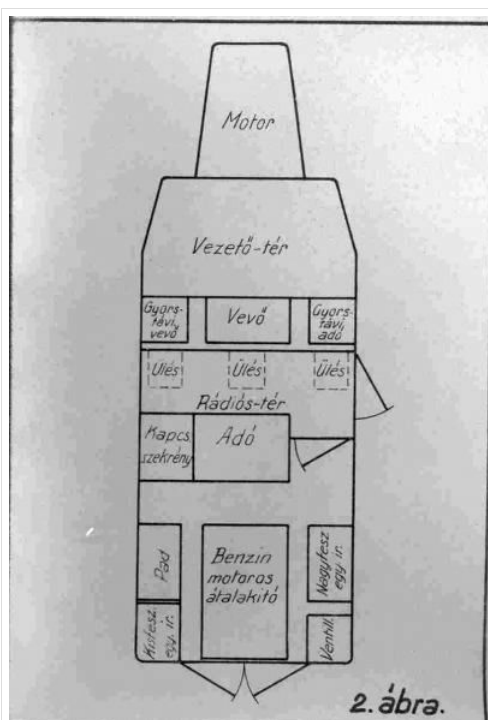
Az R/10-es állomás a hadsereg parancsnokságok és a szövetséges külföld közötti összeköttetés célját szolgálta. Az 1943-as HTI könyv szerint két R/10 rádióállomás van rendszerben a Vezérkar-főnökségnél . Együtt tudott dolgozni az R/10, R/14 és az R/16 állomásokkal. Antenna teljesítménye: 1 kW. Sugárzója egy szabályozható hosszúságú L-antenna. Áramellátása: országos háromfázisú hálózatról vagy benzinmotoros áramfejlesztőről . Üzem módjai: duplex táviró, távbeszélő és hangzótáviró.

Az adó hullámterjedelme tizenötötől kilencven méterig terjedt. Az I. sz rövidhullámú vevőé tizenötötől kétszázötven, a II. sz hosszuhullámú vevőé pedig kétszáznegyvenötől háromezer-hétszázötven méterig tartott.

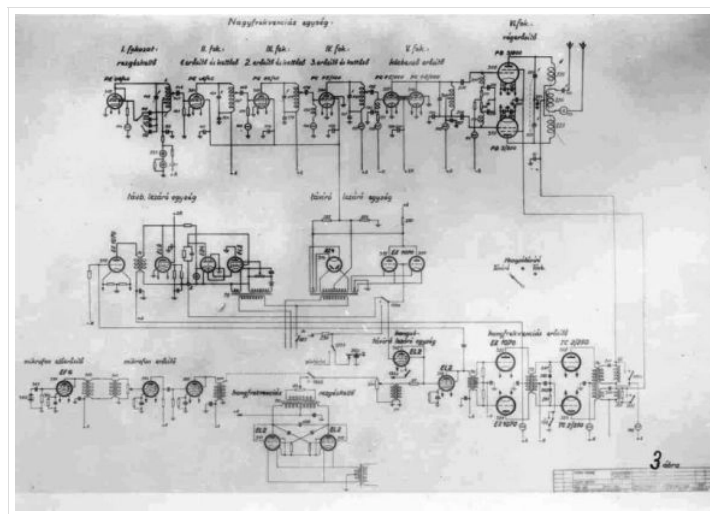
A hatótávolsága a könyv szerint elérte a háromezer kilométert. Szállítása: a tizenöt tonnás Ceirano típusú gépjárműbe építve. A telepítése húsz-harminc perc nyolc fő állománnyal, míg a kiszolgálását négy katona végezte. Egy teljes berendezésért ára 1939-ben százhusz ezer pengő Gyártó: az olasz Safar cég Az alkatrészek utánpótlása magyar forrásból, a hazai Philips gyárból történt.

Az adó egy Hartley-kapcsolású, kvarcvezérlésű oszcillátor volt kilenc hullámhosszra, három fokozatú frekvencia-duplázással és feszültség erősítéssel, egy fokozatú párhuzamos kapcsolású teljesítmény- és egy fokozat ellenütemű "B" osztályú végerősítővel. A táviró üzemben közvetett billentyűzéssel dolgozott a harmadik és negyedik fokozatban a suppressor rácsfeszültség lezárása útján.

Hangzótáviró és távbeszélő üzemben Heising-moduláció történt. A vevőkészülékei szuperrendszerű, hét-nyolc csöves rádiók voltak hangolható táviró oszcillátorral. Korábban említett három fázisú áramfejlesztője tizenöt kilowattot szolgáltatott, amelyet egy négy hengeres harminc lóerős benzinmotor forgatott. A berendezés összes fogyasztása elérte a tíz kilowattot. A részletes leírása az 1943-as (véltetően 1942 végén lezárt) könyv szerint még nem (!) készült el, az csak nyomtatás alatt állt.

R/10 gépkocsi híradó eszközeinek elrendezése

R/10 adó kapcsolási rajza

Forrás: <https://www.ha5kdr.hu/2018/04/szepen-sorban-ime-az-r-10>

Vörös Béla ezds szerint:

az R/10 rádió állomást a Standard Villamossági Rt. is gyártotta. és zárt felépítményes Botind típusú gépkocsiba építették. A Fővezérség és a kivonult csapatok közötti híradásra használták.

Balás B. Dénes szerint:

Gyártó: Standard Villamossági Rt. Rendszeresítve: 1942. Antenna teljesítmény 1kW. Adó frekvenciaterejedelme: 3,3-20 Mhz. A vevőkészülék frekvenciaterejedelme: 75kHz–20 Mhz. Üzem módjai: távbeszélő, hangzótávíró és távíró. Moduláció: amplitúdó. Antenna: 23m-es L antenna, T antenna és ernyő antenna, dipól antenna. Táplálása: három fázisú 380V-os hálózatról, vagy áramfejlesztőtől . Teljesítmény felvétele: 6 kW.Kiszolgáló létszám telepítésnél: 10 fő , üzemeltetésnél: 2 fő. Telepítési idő: 50 '. Tömege: 1500 kg.

Forrás: Balás B. Dénes-Dr. Rajnai Zoltán: Magyar katonai rádióállomások és rádiókészülékek 1914-1945
Nemzeti Közszolgálati Egyetem Híradó tanszék Budapest, 2015

Vissza a lap elejére! [Back to top page!](#)

Reklámok

MEGOSZTÁS:

Betöltés...

5 THOUGHTS ON "A MAGYAR KIRÁLYI HONVÉDSÉG (1922-1945) RÁDIÓESZKÖZEI: II. (R/6, R/7, R/7-A, R/7-E, R/7-L, R/8, R/8-A, R/9, R/10)"

Petko Mazhlekov
- 2016-02-09 13:05 szerint:

Szia! Gyűjtsük össze a közlemény bunker technika. Én saját egy magyar rövidhullámú vevőkészülék a második világháború, de nem tudja azonosítani,

hogy. 6 sor-val egy sor-ból 90 Kc 10000Kc. Ott van a plakk, alatta a felirat "LVIII". Nekem van a képek. Üdvözlet! Petko

★ Kedvelés

Gábor Zsolt
- 2018-02-20 09:10 szerint:

Send me a private mail to gabor.zsolt001@gmail.com I have one, what you have described Petko. This one is called "41M. egységes vevő".
Best regards.
Zsolt

★ Kedvelés

J. Tibor
- 2016-05-02 14:36 szerint:

Kár,hogy az R7/b csak megemlítésre kerül.Az '50-es évek közepén még üzemben voltak ilyen készülékek.Nem egyszer stabilabb volt az ők. ezekkel, mint az R40-esekkel.Csepel Kecskébe építve működtek.

★ Kedvelés

Gábor Zsolt
- 2017-01-03 14:26 szerint:

Az R/7b nem tartozott a m.kir. Honvédség rádiói közé, azokat már a Rákosi-korban gyártották.

★ Kedvelés

Gábor Zsolt
- 2018-02-20 09:13 szerint:

Igen, a Rákosi-korban is gyártották R/7b néven, a HIM-ben láttam is egy R/7b adókészüléket, meg egy magángyűjtőnél egy hiányos áramforrásszekrényt ehhez a típushoz.

Üdv.:

Gábor Zsolt

★ Kedvelés

This site uses Akismet to reduce spam. [Learn how your comment data is processed.](#)